

ВЪПРОС:

Бихте ли разяснили целите, които са поставени в Конвенцията за престъпления в кибернетичното пространство или още позната като Конвенцията от Будапеща, ратифицирана със закон приет от 39-тото Народно събрание на Република България?

ОТГОВОР:

Тя е приета на 109-ото заседание на Комитета на министрите на Съвета на Европа и открита за подписване в Будапеща на 23 ноември 2001 г. Ратифицирана със закон, приет от 39- то НС на 1.04.2005 г. – ДВ, бр. 29 от 5.04.2005 г. Издадена от Министерството на правосъдието, обн., ДВ, бр. 76 от 15.09.2006 г., в сила за Република България от 1.08.2005 г.

Конвенцията от Будапеща е международен правен инструмент, който има за цел да се бори с престъпленията, извършвани в кибернетичното пространство. Тя предоставя обща правна рамка за дефиниране, превенция и преследване на такива дейности, като включва криминализация на различни видове дейности, като кибертероризъм, кражба на лични данни и интелектуална собственост, измама, хакерство, неоторизиран достъп до компютърни системи и информация, децентрализирани атаки и други.

Целта на Конвенцията е да защитава личните данни, правата на човека, свободата на изразяване и медийното многообразие в интернет, като в същото време да осигури ефективна защита на компютърните системи и информационните технологии и от злоупотреби. Конвенцията от Будапеща е важен инструмент за международно сътрудничество в борбата с киберпрестъпността и защитата на правата на човека в кибернетичното пространство.

Конвенцията от Будапеща на Съвета на Европа за престъпления в кибернетичното пространство (CETS № 185) („Конвенцията“) има за цел да се подпомогне борбата с престъпленията, при които се използват компютърни мрежи.

- съдържа разпоредби за хармонизиране на елементите от националното материално наказателно право относно престъпленията и свързаните разпоредби в областта на киберпрестъпността;

- предвижда правомощия за националното наказателно процесуално право, необходими за разследването и наказателното преследване на такива престъпления, както и на други престъпления, извършени чрез компютърна система или при които доказателствата са в електронна форма,

- насочена е към създаването на бърз и ефективен режим за международно сътрудничество.

Независимо от усилията да се договори нова конвенция за киберпрестъпността на равнището на Организацията на обединените нации, Конвенцията от Будапеща остава основната многостранна конвенция за борба с киберпрестъпността.

През юни 2017 г. Комитетът по Конвенцията за престъпленията в кибернетичното пространство одобрява мандата за подготовката на Втория допълнителен протокол.

Протоколът влиза в сила, след като пет страни изразяват съгласието си да бъдат обвързани с този протокол. Церемонията по подписване на протокола се провежда през март 2022 г.